Uitspraken

ECLI:NL:RBDHA:2021:1100

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	16-02-2021
Datum publicatie	16-02-2021
Zaaknummer	C/09/607056 / KG ZA 21-118
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Toewijzing vorderingen van Stichting Vrouwenarbeid.nl om de regelingen waarmee de avondklok in Nederland in werking is gesteld buiten werking te stellen.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Vermijde uitspraak

Uitspraak

Rechtbank den haag

Team handel - voorzieningenrechter

zaak / rolnummer: C/09/607056 / KG ZA 21-118

Vonnis in kort geding van 16 februari 2021

in de zaak van

1 **Stichting Vrouwenarbeid.nl te Rotterdam,**
2. **(eiser 2)** te [woonplaats 2] ,
3. **(eiser 3)** te [woonplaats 3] ,

eisers,
advocaat mr. G.C.L. van de Corput te Breda,

tegen:

de Staat der Nederlanden, in het bijzonder het Ministerie van Algemene Zaken alsmede het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directie Rechtsbestand, Afdeling Rechtspraak & Geschiplossing te Den Haag,
gedagvaarde,
advocaat mr. R.W. Veldhuis te Den Haag,

Partijen worden hierna respectievelijk aangeduid als 'Vrouwenarbeid c.s.' en 'de Staat'.

1 De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de dagvaarding met daarbij en nader overgelegde producties;
- de door de Staat overgelegde conclusie van antwoord met producties;
- de op 11 februari 2021 gehouden mondelinge behandeling, waarbij door beide partijen pleitnotities zijn overgelegd.

1.2. Ter zitting is vonnis bepaald op heden.

2 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

2.1. Sinds medio maart 2020 heeft de regering in ons land diverse maatregelen genomen in verband met de uitbraak van het virus SARS-Cov-2 (verder: het virus), waarbij in de loop der tijd, al naar gelang de ontwikkelingen, is opgeschaald en afgeschaald. Deze maatregelen zijn genomen na adviezen van het Outbreak Management Team (verder: OMT), dat de regering informeert over de stand van zaken en adviseert over mogelijk te nemen maatregelen. Momenteel geldt, met name, de verplichting voor buyers van publieksgerichte winkelcentra om bezoekers alleen afhankelijk van elkaar te houden, uiteling van horeca, mobiliteare scholen, detailhandel, sportfacilitiën en bepaalde andere bedrijftakken en beroepen. De huidige maatregelen lopen voorlopig tot 2 maart 2021.

2.2. Na een op 21 januari 2021 gehouden spoeddebat in de Tweede Kamer heeft de meerderheid van de Kamer ingestemd met het voornemen van het kabinet tot het invoeren van een tijdelijke avondklok. Zonder op zaken van artikel 1 eerste lid van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (verder: Wbbbg) bij koninklijk besluit van 23 januari 2021 zo voordracht van de Minister-President artikel 8 Wbbbg aanbeval. Bij eerste en derde lid Wbbbg in werking getreden en gesteld. In artikel 8 Wbbbg is het volgende bepaald:
1. Onze Minister van Veiligheid en Justitie en de commissaris van de Koningin in de betrokken provincie in de open lucht te bepalen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gegeven met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.
3. Onze Minister van Veiligheid en Justitie is bevoegd in spoedeisende gevallen regels te geven waarbij wordt afgeweken van de regels, bedoeld in het tweede lid, of deze buiten werking worden gesteld. De door Onze voornoemde Minister gegeven regels worden zo door hem mogelijk binnen twee dagen bekendgemaakt en treden na deze bekendmaking terstond in werking. Deze regels worden in ieder geval gelaatst in de Staatscourant.

2.3. Op 22 januari 2021 heeft de minister van Justitie en Veiligheid het toepassing van artikel 8 lid 3 van de Wbbbg de Tijdelijke regeling landelijke avondklok covid-19 (verder: de Tijdelijke regeling) gepubliceerd. Daarvan blijkt dat de avondklok geldt met ingang van 23 januari 2021 dagelijks van 21.00 uur tot 4.30 uur tot het einde van de met 10 februari 2021.

2.4. De toelichting bij de Tijdelijke regeling vermeldt onder meer dat de inslating van een avondklok is gericht op het voorkomen van verstoring van het door de pandemie al onder druk staande maatschappelijk leven en de economie, beide aanvul het perspectief van de drie pijlers waarop het kabinetsbeleid ter bestrijding van de epidemie is gestoeld. Die drie pijlers zijn (1) een acceptabele belasting van de zorg als gevolg van het virus, (2) het beschermen van kwetsbare en ouderen en de ondersteuning en (3) de ontwikkeling van de samenleving van het virus. De toelichting vermeldt verder dat dat nodig is omdat het aantal besmettingen onvoeselk hoog blijft, er sprake is van een kwetsbare epidemiologische situatie en de ervaringen in het Verenigd Koninkrijk en Ierland laten zien dat zonder aanvullende dwingende maatregelen deze situatie zou kunnen dreigen te ontaarden in de zorg onaanvaardbaar werd, met ingrijpende gevolgen voor het maatschappelijk leven en kwetsbaren in de samenleving. De gekozen drijn zijdelingse dat daarmee de verspreiding van het virus wordt tegengegaan en de zorgketen voldoende kunnen is staan. Tegelijkertijd kunnt hiermee de gerichte bestrijding van de pandemie in gewaar, helgeen ook weer de risico's voor de veiligheid verspreid, aldus de toelichting.

2.5. Zoals artikel 1 lid 2 van de Wbbbg vereist is in de Tijdelijke regeel zien wetsvoorstel aan de Tweede Kamer gezonden omtrent het voortduren van de werking van de bij het koninklijk besluit in werking gestelde bepalingen (verder: de Voortduringswet). De wetsvoorstel is op 11 februari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen. Het was ten tijde van de zitting nog niet duidelijk wanneer de Eerste Kamer zich over het wetsvoorstel zal buigen. Indien het wetsvoorstel door de Eerste Kamer wordt verworpen zou anders bij koninklijk besluit op voorstel van de Minister-President de ingevoige artikel 1 lid 3 Wbbbg inwerking gestelde bepalingen (in dit geval artikel 8 lid 1 en 3) onverwijld buiten werking gesteld. In dat geval vervalt ook de Tijdelijke regeling.

2.6. Bij brief van 3 februari 2021 hebben Vrouwenarbeid c.s. de Staat aangeschreven met het verzoek de avondklok onmiddellijk op te heffen. De Staat heeft aangegeven daartoe niet bereid te zijn.

2.7. Op 7 februari 2021 heeft het OMT een nieuw advies aan de regering uitgebracht. Daarin heeft het geadviseerd de avondklok te verlengen, omdat de Britse variant van het virus aan een opmars bezig is en het R-getal (dat weergeeft hoeveel nieuwe besmettingen gemiddeld door iden besmet persoon worden veroorzaakt) van de Britse variant hoger ligt dan dat van de oorspronkelijke variant. Dat betekent volgens het OMT dat de Britse variant besmettelijker is. De avondklok van artikel 1 lid 2 van de Tijdelijke regeling heeft dan ook een positieve bijdrage aan de pandemie maatregelen. Nadat in de Tweede Kamer over een verlenging van de avondklokmaatregel een spoeddebat is gevoerd bleek voor verlenging van Kamer meerderheid te bestaan. Vervolgens is door de Minister van Justitie en Veiligheid op grond van artikel 8 Wbbbg verlenging aangekondigd van de avondklokmaatregel tot en met 3 maart 2021 om 04.30 uur. Daartij is aangekondigd dat er tussentijds, op 22 januari 2021, een wijziging van de Tijdelijke regeling zal worden gedaan. Dit is verwezenlijkt hiermee is door de Minister van Justitie en Veiligheid bij Tijdelijke regeling van 9 februari 2021 de in de Tijdelijke regeling opgenomen eindtijden van de avondklok gewijzigd in 3 maart 2021 om 04.30 uur.

3 Het geschil

3.1. Vrouwenarbeid c.s. vorderen – zakelijk weergegeven – de Staat te gebieden het koninklijk besluit en de daarmee verbonden Tijdelijke regeling buiten werking te stellen, met veroordeling van the Staat in de kosten van de procedure.

3.2. Zij voeren daartoe – samengevat – aan dat de Staat met inwering van de avondklok via de weg van de Wbbbg onrechtmatig handelt. Volgens Vrouwenarbeid c.s. is geen sprake van een uitzonderlijke situatie die noodzakelijk die voorwaarde is voor gebruik van de Wbbbg. Bovendien beheelt de avondklok een verlagende inperking van grondrechten van burgers. De grondrechten zijn verankerd in de Grondwet en internationale verdragen en kunnen niet zo maar worden opgeschort. Bovendien gaat de Staat aanvoert niet het proportionaliteitsvereiste. Wel is het van belang dat vergaande maatregel als een avondklok zijn onvoldoende en die maatregel is strijdig met eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Daarom dient de Staat per onmiddelijk voor beëindiging van de avondklok zorg te dragen, aldus Vrouwenarbeid c.s..

3.3. De Staat voert verweer, dat hierna, voor zover nodig, zal worden besproken.

4 De beoordeling van het geschil

4.1. In geschil is of de huidige situatie met betrekking tot het vrus de inwering (en verlenging) van de avondklok via activering van artikel 8 lid 1 en 3 Wbbbg rechtvaardigt. De Staat erkent dat de avondklok een inbreuk betekent op de bewegingsvrijheid zoals beschermd door artikel 2 EVRM en de persoonlijke levensfeer (beschermd door artikel 8 EVRM en Grondwet artikel 10). Tevens betekent de avondklok een indirecte beperking van onder meer de vrijheid van vergadering en betoging. De situatie ten aanzien van de pandemie is volgens de Staat echter dermate ernstig, dat sprake is van een soeveelheden en uitzonderlijke situatie die noodzakelijk is om artikel 8 lid 1 en derde lid van de Wbbbg en de daaraan verbonden bevoegdheden rechtsvaardig. Die Staat stelt dat de daarmee ingestelde avondklok een proportionaal middel is in de strijd tegen het virus. Andere middelen blijken onvoldoende, zodat ook aan de subsidiariteitseis wordt voldaan. De inwering de recent verlenging van de avondklok is noodzakelijk, volgens de Staat, ter bescherming van de veiligheid en openbare orde. Vrouwenarbeid c.s. bestrijden een en ander niet klem.

De activering van the Wbbbg

4.2. De voorzieningenrechter stelt voorop dat bij de inslatling van de avondklok sprake is van een maatregel op grond van een bijzondere wet, te weten de Wbbbg. De Wbbbg biedt de regering de mogelijkheid om in spoedeisende omstandigheden een avondklok in te slaan, zonder dat daarvoor eerst een wetgevingstapsel moet worden gemaakt. Dat betreft dus een wet die piet gé noodmaatregelen. Daarvoor is het nodig eerst een (tegenkrit) noodgeval te kondigen op grond van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. De Wbbbg biedt zeftdanig de mogelijkheid om buiten de uitzonderingstoestand van artikel 103, eerste lid van de Grondwet, een of meer artikelen van de in de Wbbbg genoemde noodbevoegdheden te activeren. Het artikel duidelijkt dat er sprake moet zijn van spoedeisende omstandigheden die ingrijpen met spoed noodzakelijk maken, zoals de Staat ter zitting ook heeft erkend. Dat implicoert dus dat de noodzaak voor een met spoed in te voeren verdrekkende maatregel, die de rechtsbescherming van de burgers aantast, aanwezig moet zijn en dat andere middelen ter afwending van het aanwezige gevaar voor openbare orde en veiligheid niet (langer) volstaan.

4.3. De Staat stelt dat inwerkingsetiding van de Wbbbg en de daarvoor voortvloeiende inslatling van de avondklok noodzakelijk was (en is) voor de veiligheid en gezondheid van de burgers. Hij heeft daartij verwezen naar een advies van het OMT van 20 januari 2021. In dat advies is onder meer benoemd dat:

er nieuwe varianten van het virus rondwaren en de voorspelling is dat daardoor de besmettingen weer zullen toenemen, waardoor de lange termijn voorspellingen zeer zeftig zijn;

de druk op de zorg wetteaver recent wat is afgenomen maar door de nieuwe virusontwikkelingen weer aan omslaan in maart 2021, met een toename van de druk op de zorg tot gevolg;

de tot nu toe genomen maatregelen wel effect hebben maar onvoldoende;

de daadwerkelijke effecten van een avondklok niet vooraf exact zijn te geven maar anders landen hebben aangegeven dat die effecten daar positief zijn bevonden;

de avondklok contacten van – met name – jongeren van 18 tot 25 jaar zal verminderen;

een avondklok het gevaar van urgentie onder de bevolking kan verhogen;

een avondklok op dit moment er aan kan bijdragen dat de epidemie eerder onder controle is en er perspectief komt op blijvende versoepelingen.

4.4. De voorzieningenrechter gaat – evenals de Staat – bij de vordere beoordeling uit van het bestaan van een pandemie, waarbij sprake is van (mutanse) virus, met een substantieel aantal besmettingen in Nederland tot gevolg. Dit heeft een in hoge mate wisselend beeld IC- en ziekenhuis spanenes, en een forse belasting van de zorg. Vrouwenarbeid c.s. hebben er terecht op gewezen dat het aantal besmettingen fluctuert en momenteel minder hoog is dan tijdens een eerdere piek, de meeste slachtoffers vallen onder kwetsbare ouderen en positieve PCR-testen niet synoniem zijn voor overeenkomstige zieken. Dat laat echter onverlet dat voldoende aanwezig is dat er sprake is van een reuse en minstens mutanse virus, dat de ziekenhuiszorg nog steeds in ongewenste mate belast, met onzekerheid over de dodelijkheid van het virus is kan in dit geschil in het midden blijven, want dat doet aan het feit dat er nog altijd een grote druk op de zorg ligt en de toekomstige virusontwikkelingen onzeker zijn net al. Voor zover Vrouwenarbeid c.s. meene dat er geen enkele reden is voor zorg over het virus en de Staat (en de rest van de wereld, inclusief de WHO) zich ten onrechte zorgen maken, gaat de voorzieningenrechter daarvan voorbij. De Staat heeft ik eerder, en ook ter weer, voldoende onderbouwd dat er sprake is van een dreiging die grote zorgen baart en moet het moeilijke keuzes.

4.5. Uitgande van het bestaan van een pandemie is het in beginsel aan de Staat om al die maatregelen te treffen die hij noodzakelijk acht in het belang van de bestrijding van de pandemie in het licht van de volksgezondheid. De Staat heeft hiervoor een ruime beoordelingsvrijheid te waken voor de veiligheid en gezondheid van zijn burgers. Daartij worden alle in het geding zijnde belangen, waaronder ook andere maatschappelijke belangen, meegewogen. Volgens vaste jurisprudentie kunnt de Staat daartij een grote mate van beleidsvrijheid toekennen. Wel is het van belang dat de Staat bij het vaststellen van uit te voerdagen maatregelen steeds proportionaliteit en subsidiariteit in het oog houdt en zorgt voor de nodige legitimiteit.

4.6. In dit geval gaat het om een vergaande beperking van de bewegingsvrijheid van burgers, die noopt tot een zeer zorgvuldig beslutvormingsproces. Door het kabinet is gekozen voor toepassing van de Wbbbg, waardoor zonder voorafgaande instemming van de Eerste en Tweede Kamer met onmiddellijke ingang tot inwering van de avondklok kan worden overgegaan middels een ministeriële regeling. De Staat heeft gesteepraat tegen zitting verklaard dat voor de weg is gekozen in verband met de spoedeisendheid van de situatie. Voorts heeft hij erop gewezen dat voorafgaand aan het activeren van de Wbbbg nog wel een spoeddebat in de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden, waartij is gebleken dat voor inwering van de avondklok een meerderheid in de Tweede Kamer bestaat.

4.7. De voorzieningenrechter is achter, met Vrouwenarbeid c.s., van oordeel dat een zwaarwegende maatregel als een avondklok onder de gegeven omstandigheden niet via de weg van de Wbbbg in de daarvoi vigtaan regelgeving had mogen worden ingevoerd. De gestelde 'superspoed' als rechtvaardiging om een normaal (spoed)wetgevingstraject niet af te kunnen wachten, is naar voorlopig oordeel onvoldoende onderbouwd. Dat blijkt al uit het feit dat er vóór de inwerking van de avondklok al vaker over de mogelijkheid van een avondklok was gesproken en die in ieder geval al rijm voor de daadwerkelijke inwerking ervan als een van vele mogelijke opties naar voren is gekomen. Bovendien heeft de Staat ter zitting erkend dat de Britse variant van het virus al ruim voor de inwerking van de avondklok bekend was en dat die variant situaties die betrekking zouden kunnen zijn van een acute noodsituatie. Daartij valt bijvoorbeeld te denken aan een onverwachte dijkdoorbraak. Nu de Wbbbg in dit geval is ingezet terwijl er geen sprake was van een zodanige situatie, is de inzet van de Wbbbg en de daarvoi voortvloeiende ministeriële regeling naar voorlopig oordeel niet kunnen worden gerechtvaardigd. Dit geldt temeer nu de verstrekkende maatregel getroffen, zonder dat het voor een wet in formele zin gebruikelijke wetgevingstraject via de Eerste en Tweede Kamer vooraf is doorlopen. Weliswaar heeft de Tweede Kamer achteraf de inwerkingstelling van artikel 8 Wbbbg een spoeddebat in de Tweede Kamer plaatsgevonden, maar het feit dat daarvoor ruimte bestond maakt duidelijk dat van een daadwerkelijke spoedsituatie als bedoeld in de Wbbbg in dit geval geen sprake was. Het vooraf horen van de Kamer partijtimers niet bij het systeem van de Wbbbg, waarin op grond bevoegdheden zijn opgenomen die zonder voorafgaande parlementaire goedkeuring, wegens uiterst acute situaties, direct kunnen worden gebruikt. Ook de afgelopen weekeinde van de Raad van State heeft er in zijn advies van 1 februari 2021 aanleiding van het wetsvoorstel Voortduringswet geoordeel dat het vooraf betrekken van de Tweede Kamer middels een spoeddebat niet rijmt met de gestelde urgentie en dat onduidelijk is waarom in dit geval is gekozen voor de Wbbbg, in plaats van een reguliere wet. Ook de Raad van State heeft aangegeven dat de Tijdelijke wet onvoldoende Covid-19.

4.8. Dat op dit moment het voortzet wet inzake het voortduren van de werking van artikel 8, eerste en derde lid Wbbbg aanhangig is, maakt niet dat de urgentie kwaze voor the Wbbbg daarmee achterwaf kan worden geschrachtwaard. Dat wetsonderwerp strekt er slechts toe uitwerking te geven aan de wettelijke verplichting van artikel 1 lid 2 Wbbbg om achterwaf, na wetsdistrito van het (spoed)koninklijk besluit tot inwerkingstelling van bepaalde artikelen van the Wbbbg, onverwijld een voorstel van wet te sturen aan het parlement omtrent het voortduren van the werking van de in werking gestelde bepalingen. Uit de Eerste of Tweede Kamer of de ministerie van Justitie en Veiligheid heeft dat overigens wel tot gevolg dat op grond van artikel 1, derde lid Wbbbg bij koninklijk besluit de betreffende bepalingen onverwijld buiten werking worden gesteld. Voorafgaand heeft de stemming over de Voortduringswet in de Eerste Kamer echter niet zo dringend geen urgentie dat de bevoegdheid van the Wbbbg onmiddels al enige tijd duurt. Bovenden kan een eventuele goedkeuring van de Voortduringswet door de Staten-Generaal er naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter niet toe leiden dat de keuze voor niet-uitwerking van de Wbbbg alsnog wordt gerechtvaardigd. Ook dan kan de Wbbbg onder de gegeven omstandigheden geen goede juridische basis vormen voor voortzetting van de avondklok.

4.9. Voor zover de Staat zich op het standpunt stelt dat hij door inwerking van de Avondklok via de Wbbbg wil voorkomen dat de situatie verslechtert, omdat er mogelijk nog een lockdown van de horeca moeten kan gaan ontstaan, kan hem dat niet baten. Een verstrekkende maatregel op basis van een noodwet mag geen gebruik worden van zich doelverschuiven van acute noodsituatie wegdebt, de bovenstaan niet met andere minder vergaande middelen is op te lossen. Tersché hebben Vrouwenarbeid c.s. in dat kader naar voren gebracht dat een avondklok via een noodwet in nebdrijfwet niet kan worden ingezet in het geval er sprake is van een urgentie van de bestrijding van de pandemie. Dat de stelling dat de avondklok waarschijnlijk een 'onvolle bijdrage' kan leveren aan het terugdringen van het virus is apert onvoldoende voor het activeren van de noodbevoegdheden van the Wbbbg.

4.10. Gezien het vorenstaande ontbreekt de grondslag voor toepassing van de Wbbbg en dus ook voor de daaraan verbonden ministeriële regeling betreffende de avondklok. De vordering van Vrouwenarbeid c.s. is op de in het dictum te vermelden manier toewijsbaar. De voorzieningenrechter zal hierna ten overvloede de andere belangrijke geschiptpunten nog kort bespreken, nu de discussie daarover zowel in de stukken als ter zitting ten volle is gevoerd en enige overwegingen op die punten mogelijk van belang kunnen zijn bij een eventueel vervolgtraject.

Proportionaliteit en subsidiariteit

4.11. Partijen verschillen, los van de discussie over de door de Staat gekozen route via de Wbbbg, fundamenteel van mening over nut en noodzaak van een avondklok. Volgens de Staat is de avondklok feitelijk onontkoombaar onder de huidige omstandigheden. Vrouwenarbeid c.s. zijn het daar niet mee eens en achten de avondklok een onnodig maar bovenal onaanvaardbaar zwar middel.

4.12. Uitgangspunt blijft dat de Staat een grote mate van beleidsvrijheid heeft bij de keuze van de maatregelen die hij wil treffen in het kader van de bestrijding van de pandemie (mits via een aanwaardbare route). Het is echter wel van belang dat de Staat goed motiveert waarom een bepaalde maatregel onvermijdelijk is. De dringend advies van the voorschrijven van oordeel dat er mint genomen grote vraagskeers te plaatsen zijn bij de feitelijke onderbouwing door de Staat van de noodzaak van de avondklokmaatregel. Daartij wegt zeker dat de pandemie al bijna een jaar duurt en erkend is dat de druk op de zorg momenteel minder groot is dan eerder het geval is geweest. Ook toen de zorg eerder op maximale capaciteit draaide is een avondklok niet noodzakelijk geacht. De Staat heeft er met name op gewezen dat het optreden van mutaties van het virus, die besmettelijker zijken te zijn dan het oorspronkelijke virus, momenteel grote zorgen baart. De vraag is of dat op zich voldoende is voor instelling van een verpaard middel als de avondklok. Daargelaten dat de informatie over de mate waarin de mutaties besmettelijker zijn dan het oorspronkelijke virus immobiels al weer naar beneden lijkt te zijn bijgesteld, staat op dit moment niet vast dat de mutaties tot een onhoudbare situatie zullen leiden. Dat betekent overigens niet dat de overheid zich niet behoort voor te bereiden op mogelijke ontwikkelingen, maar voordat een vergaande beperking als een avondklok wordt ingevoerd moet wel duidelijk zijn dat er geen andere minder verstrekkende maatregelen meer open staan en dat de noodzaak van de avondklok daadwerkelijk aan substantieel effect is gebleken.

4.13. Vrouwenarbeid c.s. hebben in dat kader nog aangevoerd dat niet duidelijk is waarom er niet voor is gekozen te volstaan met verdere voorlichting aan de burgers en een dringend advies om met het ooig op mogelijke mutaties 's avonds binnen te blijven en vervolgens te monitoren wat daarvan het effect zou zijn. Dat is een terechte vraag, nu daarover nergens duidelijk zou kunnen worden of een avondklokadvies vrijwillig goed wordt nagekeld en wat de feitelijke effecten daarvan zijn. De voorzieningenrechter stelt daartij vast dat de Staat ter zitting heeft toegelicht dat er wel degelijk ervaringen zijn met een avondklokadvies in landen als Ierland en Frankrijk, waarvan ook de Britse variant lands, waarvoor kennelijk Frankrijk, daarover positief hebben gerapporteerd vertrouwd verstaning niet zonder nadere onderbouwing. Daargelaten dat de door de Staat gepresenteerde gegevens door Vrouwenarbeid c.s. zijn betwist, valt immers niet uit te sluiten dat die landen meer dan Nederland een avond-/uitgaansculture hebben of dat andere specifieke omstandigheden een rol spelen. Het is in Nederland nu hartje winter en alle winkels, horeca en andere gelegenheden zijn gesloten. Dat brengt met zich dat het avondlijk uitgaan daarom al substantieel minder is dan bijvoorbeeld in de zomerperiode. Het is dan ook maar zeer de vraag of - uitgande van het gestelde positieve effect in andere landen - de situatie in Nederland één op één vergelijkbaar is met die in andere landen.

4.14. Daar komt nog bij dat vast staat dat geïplitijdig met het instellen van de avondklok een dringend advies is gegeven niet meer dan één persoon per dag thuis te ontvangen. Bijkens de door de Staat overgelegde grafieken heeft het OMT in haar programma over effecten van maatregelen geen onderscheid gemaakt tussen de avondklok enerzijds en de dépensorse-beziekregeling anderzijds. In de prognose wordt dan ook geneland met een gras van besmettingen van zoeiner 10% indien de avondklok zou worden afgeschaft en gelijktijdig de dépensorsebezoekregeling. Dat vertekent het beeld met betrekking tot nut en noodzaak van de avondklok aanzienlijk en maakt de stelling van de Staat dat een avondklok onvermijdelijk is minst genomen discutabel en ook niet erg overtuigend gemotiveerd.

Slotsom en proceskosten

4.15. De conclusie is dat de Wbbbg ten onrechte is geactiveerd en dat artikel 8 eerste en derde lid Wbbbg daarom onmiddellijk buiten werking moeten worden gesteld. Dat brengt met zich dat de daarvoor verbonden Tijdelijke regeling komt te vervallen.

4.16. De Staat zal als die in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de kosten van dit geding.

5 De beslissing

De voorzieningenrechter:

5.1. veroordeelt de Staat artikel 8 lid 1 en 3 Wbbbg per omgande buiten werking te stellen, waardoor ook de Tijdelijke regeling vervalt;

5.2. veroordeelt de Staat in de kosten van dit geding, tot duiverre aan de zijde van Vrouwenarbeid c.s. begroot op € 1.768,81, waarvan € 1.016,– aan salaris advocaat, € 667,– aan griffierrechten en € 85,81 aan dagvaardingskosten, in voorkomende gevallen te vermeerderen met btw;

5.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.4. wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. S.J. Hoekstra van Vliet en in het openbaar uitgesproken op 16 februari 2021.

AR

Hulp bij zoeken

Er is een uitgebreide handleiding beschikbaar voor het zoeken naar uitspraken, met onder andere uitleg over:

- Zoeken op datum uitspraak/publicatie
- Zoeken op trefwoorden
- Zoeken op ECLI of LJN
- Zoeken op rechtsgebied
- Vindplaatsen zoeken bij uitspraak
- Uitspraak zoeken bij vindplaatsen

Selectiecriteria

De Rechtspraak, Hoge Raad der Nederlanden en Raad van State publiceren uitspraken op basis van selectiecriteria:

- Uitspraken zaken meervoudige kamers
- Uitspraken Hoge Raad en appelcolleges
- Uitspraken met media-aandacht
- Uitspraken in strafzaken
- Europees recht
- Richtinggevende uitspraken
- Wraking

› Volledige selectiecriteria

Weekoverzicht

Selecteer een week en bekijk welke uitspraken er in die week aan het uitspraakregister zijn toegevoegd.

› Weekoverzicht uitspraken